

Mae Llywodraeth Cymru yn diffinio gofalwyr ifanc fel gofalwyr o dan 18 oed. Mae Cod Ymarfer Rhan 3 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014 yn diffinio gofalwyr sy'n oedolion ifanc rhwng 16 a 25 oed. Mae'r cynllun gweithredu hwn yn cynn wŷs anghenion holl ofalwyr ifanc ac sy'n oedolion ifanc hyd at 25 oed.

Mae'r anghenion a dangosyddion wedi eu tynnu o Atodiad 1 Cod Ymarfer ar ymarfer swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol mewn perthynas ag Adran 3 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014 (COP) <http://gov.wales/docs/dhss/publications/151218part3en.pdf> ac o Bennod Asesiad o Anghenion Gofalwyr Poblogaeth Gogledd Cymru <https://www.northwalescollaborative.wales/wp-content/uploads/2017/04/7-Carers-chapter.pdf> pages 223-230 (PNA).

Egwyddorion Arweiniol Cynllun Gweithredu Gofalwyr Ifanc Gogledd Cymru

- Bod y cynllun gweithredu yn seiliedig ar yr hyn sydd o bwys i ofalwyr ifanc/oedolion ifanc sy'n ofalwyr
- Ein bod yn cynnwys gofalwyr ifanc/oedolion ifanc sy'n ofalwyr wrth ddylunio gwasanaeth
- Ein bod yn datblygu gwasanaethau cadarn, cynaliadwy a hyblyg mewn partneriaeth i gefnogi oedolion ifanc sy'n ofalwyr

	DANGOSYDD/RISG	ANGEN	ARWEINYDD/PARTNER ALLWEDDOL	LLE RYDYM NI ARNI YN AWR?	Camau gweithredu ar gyfer y dyfodol	CYNNYDD C/A/G
1	Mae/bydd yr unigolyn yn gallu cael mynediad i gefnogaeth i gynnal neu ddatblygu'r teulu	Angen cefnogaeth cyfoedion, cwnsela a gwasanaethau seibiant gyrfa	Awdurdod lleol Iechyd Gwasanaethau cefnogi gofalwyr	Cyllid seibiant gofalwr ychwanegol i ALLau. Gwasanaethau cwnsela mewn ysgolion i fodoli.	Cryfhau cyswllt gyda CAMHS ac arweinwyr ACE. Cyswllt gyda llwybrau MH	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

	neu berthynas personol sylweddol arall (COP)			<p>Gwasanaethau GI ac ysgolion cyf: cefnogaeth gan gyfoedion.</p> <p>Gwasanaethau cefnogi gofalwyr yn darparu'r mwyafrif o gefnogaeth.</p>	<p>Gofal Sylfaenol a Lles</p> <p>Mapio sut mae cwnsela ffurfiol ar gael.</p> <p>Ymholi: Cynrychiolydd Iechyd o Wasanaethau Plant.</p>	
2	Yr unigolyn yn profi colli rheolaeth, neu'n debygol o brofi colli rheolaeth, dros eu hamgylchedd uniongyrchol ac/neu fywyd bob dydd gan gynnwys sefydlogrwydd ariannol	Gall gofalwyr ifanc deimlo'n ansefydlog am eu tai gan nad ydynt yn gallu derbyn budd-daliadau neu dderbyn cyfrifoldeb i dalu treth y cyngor eu hunain (PNA)	<p>Awdurdod lleol</p> <p>Gwasanaethau cefnogi gofalwyr</p>	Ddim yn gwybod ar hyn o bryd, rydym angen archwilio: Cysylltiadau gyda thai, cynllunio wrth gefn gwasanaethau GI, mynediad i gyngor budd-daliadau, hawliau lles ac ati?	<p>Gweithio gyda'r A/LI i ymchwilio'r angen a'r nifer sy'n derbyn cefnogaeth sy'n ymwneud â thenantiaeth/tai i ofalwyr ifanc.</p> <p>Mapio pa wasanaethau sydd ar gael ac a oes yna angen?</p>	
3	Yr unigolyn yn methu cynnal, neu'n debyg o fethu cynnal rolau a chyfrifoldebau teulu a chymdeithasol sy'n eu galluogi i ddiwallu	Angen am seibiant i ofalwr a chyfleoedd i gymdeithasu (rhoi cyfle iddynt fod yn blentyn) (PNA)	<p>Awdurdod lleol</p> <p>Gwasanaethau cefnogi gofalwyr</p>	<p>Gwasanaethau GI ac ALI yn darparu'r darpariaethau hyn.</p> <p>Faint sy'n derbyn Aseiad Gofalwyr ar hyn o bryd? Dylai aseuadau gofalwyr</p>	Gwasanaethau Gofalwyr Ifanc i fabwysiadu protocol Aseiad Gofalwr Ifanc sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd (Vicky Allen)	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

	canlyniadau i'w hunain neu eraill (COP)			nodi ac arwyddbostio i gyflawni'r canlyniadau lles personol hyn.		
4	Mae neu gall systemau cefnogaeth gymdeithasol yr unigolyn fod mewn perygl (COP)	Mesurau ataliol i atal y systemau cefnogaeth gymdeithasol rhag bod mewn perygl (PNA)	Awdurdod Lleol Gwasanaethau cefnogi gofalwyr	Tîm o Amgylch y Teulu(TAT)/Tîm o Amgylch Plant (TAP); cyfarfodydd Grŵp Teulu a gwasanaethau Gofalwyr Ifanc yn mynd i'r afael â'r materion hyn.	Mwy o waith i gael ei wneud o amgylch cefnogaeth gymunedol a chynhwysiant	
5	Nid yw'r unigolyn yn gallu cael neu brofi iechyd meddwl a/neu gorfforol da (COP)	Angen cefnogaeth i wella gwydnwch, lles emosiynol a hunan-barch. Angen rhwydweithiau cefnogaeth gan gyfoedion gyda gofalwyr eraill sy'n deall. Gwasanaethau a chymorth cwnsela gyda'u hanghenion iechyd eu hunain (PNA)	Iechyd Awdurdod Lleol Gwasanaethau cymorth.	Gwasanaethau Gofalwyr Ifanc a chwnsela mewn ysgolion. Rhai canolfannau hamdden yn cynnig gostyngiad.	Mwy o waith i gael ei wneud gyda CAMHS, gwasanaethau iechyd meddwl sylfaenol a MTon Mapio wedi'i ddiweddarau o gyfleoedd hamdden presennol ar gyfer Gofalwyr Ifanc. Cyfleoedd hyfforddiant ar-lein cyf: Gwybodaeth a	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

					gwydnwch iechyd meddwl. Beth arall sydd ar gael?	
6	Nid yw/ni fydd yr unigolyn yn gallu cael mynediad a chyfrannu at waith, hyfforddiant addysg, gwirfoddoli neu weithgareddau hamdden (COP)	Angen cefnogaeth gydag addysg a dysgu Mae oedolion ifanc sy'n ofalwyr yn colli neu'n methu 48 diwrnod o'r ysgol ar gyfartaledd bob blwyddyn (bron 5 wythnos) Gall hyn ymhlith ffactorau eraill gael effaith negyddol ar gyflawniad a chyrhaeddiad yn y dyfodol (PNA).	Awdurdod Lleol Gwasanaethau addysg Gwasanaethau cefnogi gofalwyr	Rhaglen YCiS YCiS peilot mewn ysgolion cynradd o Gronfeydd Trosiannol	Potensial i weithio gyda Gwasanaeth Atgyfeirio Disgyblion a gwasanaeth Gofalwyr i ddal gofalwyr ifanc sy'n pontio Gwneud cysylltiadau gydag Ymgynghorwyr Her. Angen sefydlu cysylltiadau gyda Chyfarwyddwyr Addysg ac Arweinwyr Clwstwr i gyfrannu at y gwaith hwn.	
7	Diffyg ymwybyddiaeth a pharch gan rai gweithwyr proffesiynol, yn	Angen eiriolaeth, yn arbennig wrth ddelio gyda gweithwyr proffesiynol er	Awdurdod Lleol Iechyd	Gwasanaethau Gofalwyr Ifanc Cerdyn adnabod cenedlaethol yn cael	Eiriolaeth i Ofalwyr Ifanc fel gydag oedolion? Potensial i fapio	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

	enwedig mewn iechyd (PNA).	mwyn i'w llais gael ei glywed (PNA).		<p>ei gynnig gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Gwasanaeth Eiriolaeth Plant (aneglur os yw hyn yn agored i Ofalwyr Ifanc)</p> <p>Hyfforddiant a dyrchafiad mewn ac i weithwyr proffesiynol iechyd gofal sylfaenol yn parhau.</p> <p>Rheoli meddyginiaethau</p> <p>Triongl Gofal</p>	<p>Dull triongl gofal ar gyfer Gofalwyr Ifanc o fewn Iechyd Meddwl</p> <p>Canolfan Addysg Fferyllol Cymru i Raddedigion</p>	
8	Gwybodaeth hygyrch hawdd i'w defnyddio, naill ai ar-lein neu un-i-un heb ddefnyddio jargon. (PNA)	Mynediad i wybodaeth, cyngor a chymorth priodol (PNA)	Pob partner	<p>Gwasanaethau Gofalwyr Ifanc</p> <p>Systemau IAA Awdurdod Lleol</p> <p>Cefnogaeth iechyd ac IAA mewnol pellach.</p>	<p>Swyddogaethau Cyffredinol 350 Deddf</p> <p>Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles. Yn ogystal, alinio i'r safonau o fewn Safonau ac Ansawdd Cenedlaethol. Fframwaith Sicrwydd Gwasanaethau</p>	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

					<p>Gwybodaeth i Bobl Ifanc yn cael ei argymhell. http://www.promo-cymru.org/resources-2/national-standards-quality-assuranceframework</p> <p>Hybu gwybodaeth i Ofalwyr ifanc yn y gymuned ehangach.</p>	
9	<p>Problemau yn gwneud apwyntiadau MT a materion ehangach o fewn gwasanaethau gofal sylfaenol</p>	<p>Gwella adnabyddiaeth a dealltwriaeth o fewn gofal sylfaenol (PNA).</p>	<p>Iechyd</p> <p>Gwasanaethau cefnogi gofalwyr</p>	<p>Ymyraethau a dargedwyd a gwaith hwyluswyr MT yn parhau.</p> <p>Model newydd o hwyluswyr gofal sylfaenol yn cael ei asesu i weld os yw hyn yn cael effaith gwell.</p>	<p>Llywodraethu o amgylch gofal iechyd hygyrch a sut gallwn hyrwyddo o'r ongl hon.</p> <p>Ymgysylltu parhaus gydag arferion a reolir i ddangos y budd o ymgysylltu â Gofalwyr Ifanc.</p> <p>Ymgyrchoedd wedi eu targedu ar gyfer MTON,</p>	

Atodiad 6 Gofalwyr: Cynllun Gweithredu GGGIGC

					rhestr wirio pam ei bod yn fuddiol bod yn gynhwysol.	
10	Mae gofalwyr ifanc iawn, rhai o dan wyth oed, mewn risg arbennig a hefyd wedi eu heithrio o rai asesiadau gofalwyr ifanc a gwasanaethau yn y gorffennol ar sail na ddylai plentyn o dan wyth oed gael unrhyw gyfrifoldebau gofalu (PNA).	Mae comisiynwyr angen sicrhau bod yna gefnogaeth i'r bobl ifanc hynny boed drwy wasanaethau gofalwyr ifanc neu wasanaethau eraill i blant diamddiffyn (PNA).	Pob partner	Gweithio gydag ysgolion cynradd drwy raglen YCiS a gwasanaethau Gofalwyr Ifanc. Gwasanaethau Gofalwyr Ifanc rhai yn gweithio o 5 oed. Cymhwyster ar gyfer gofal a chefnogaeth Rhan 3.	Sefydlu cysylltiadau gwell ac wedi eu targedu gydag ymwelwyr ieched, nyrs ysgol a MTON. Mapio'r gwahaniaethau o fewn gwasanaethau Gofalwyr Ifanc. Cysylltu â meithrinfeydd preifat sydd heb gysylltu i ffrwd gwaith ehangach o bosibl. Plentyn mewn angen/plentyn mewn perygl; ydy rolau gofalu yn cael eu dal os oes yna eisoes angen sylfaenol?	

